

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра міжнародних економічних відносин

Ректор

Беліков С.Б.

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 11 МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Інститут, факультет: економіко-гуманітарний інститут
гуманітарний факультет

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітня програма «Міжнародний бізнес»

«_____» _____, 20__ року - 22 с.

Розробники: Прушківська Е.В., д.е.н., професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол від «17» 05 2020 року № 10

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

«17» 05 2020 року (Е.В. Прушківська)

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету

Протокол від «10» 06 2020 року № 6

«10» 06 2020 року Голова (М.В. Дедков)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»; Освітня програма «Міжнародний бізнес»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		90 год.	138 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40% до 60%

для заочної форми навчання - 8% до 92%

1. Мета навчальної дисципліни

Сучасна світова система характеризується взаємозалежністю, взаємопроникненням, взаємопереплетінням національних економік. Економіка світогосподарських зв'язків з її закономірностями формування та розвитком відтворювальних процесів функціонує на основі міжнародної економічної діяльності. Підготовка фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані складні задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у сфері міжнародних економічних відносин потребує вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини». МЕН- це система різноманітних господарських зв'язків між державами та іншими суб'єктами національних економік, яка сформувалася під впливом розвитку міжнародного поділу праці, їх економічного, соціального та політичного устрою з приводу виробництва, розподілу, обміну та споживання благ у міжнародному масштабі. Функціонування і розвиток міжнародних економічних відносин є результатом інтернаціоналізації й транснаціоналізації виробництва.

Для освоєння здобувачами необхідних теоретичних знань з міжнародних економічних відносин попередньо їм необхідно опрацювати такі дисципліни як «Країнознавство», «Вступ до університетських студій і спеціальності», «Економічна теорія», «Історія міжнародних економічних відносин», «Мікроекономіка», «Філософія». Отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін як «Міжнародна економіка», «Міжнародний бізнес», «Міжнародні економічна інтеграція», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародні економічні інституції», «Міжнародне публічне право», «Глобалізація і транснаціоналізація світової економіки», «Міжнародна інвестиційна діяльність», «Кон'юнктура економіки зарубіжних країн», «Інноваційні моделі та форми міжнародного бізнесу».

Мета дисципліни - формування у здобувачів відповідних дисциплінарних компетентностей щодо розуміння закономірностей розвитку міжнародної економіки та вивченні основних форм міжнародних економічних відносин, набуття базових знань для подальшого вивчення фахових дисциплін, а також формування навичок застосування теоретичних знань на практиці.

Завдання

- сформувати у здобувачів категоріально-понятійний апарат міжнародних економічних відносин;
- з'ясувати сутність та форми міжнародних економічних відносин;
- розкрити специфіку сучасного середовища функціонування МЕН та моделей економічного розвитку;
- виявити тенденції реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях;
- розкрити механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних й дезінтеграційних процесів в умовах глобалізації;
- узагальнити правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема.

СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку.

СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

СК 14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною мовою.

СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

РН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з

інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН 6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції .

РН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку, суб'єктів міжнародного бізнесу та стратегії їх поведінки.

РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

РН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

РН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

РН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнес-середовища для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

РН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

РН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи міжнародних економічних відносин

Тема 1. Сутність та форми міжнародних економічних відносин

Сутність міжнародних економічних відносин. Рівні та ознаки міжнародних економічних відносин. Основні категорії МЕВ та їх сутність. Об'єкти й суб'єкти міжнародних економічних відносин. Принципи міжнародних економічних відносин. Етапи розвитку міжнародних економічних відносин.

Форми міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля: сутність та основні характеристики. Міжнародний рух капіталу. Міжнародна міграція робочої сили.

Міжнародна передача технологій. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародна економічна інтеграція. Особливості розвитку форм прояву МЕВ на сучасному етапі.

Методи дослідження теорії МЕВ. Загальні та спеціальні методи. Інструментарій теоретичного аналізу МЕВ.

Середовище формування та розвитку міжнародних економічних відносин. Особливості сучасного середовища МЕВ та суперечності світового господарства.

Тема 2. Міжнародний поділ праці і кооперація виробництва

Організаційні форми міжнародного поділу праці та передумови його формування. Функціональні та територіальні види поділу праці.

Економічна сутність міжнародного поділу праці. Фактори розвитку міжнародного поділу праці. Показники, що характеризують рівень участі країни в МПП. Особливості глобального поділу праці.

Міжнародна спеціалізація як один із напрямів міжнародного поділу праці. Форми міжнародної спеціалізації: міжгалузева і внутрішньогалузева. Показник рівня міжнародної спеціалізації.

Міжнародна кооперація як один із напрямів міжнародного поділу праці. Промислове співробітництво та його форми. Спільне виробництво та спільні підприємства. Коопераційне співробітництво у формі спільних проектів.

Міжнародна кооперація та інтернаціоналізація виробництва. Етапи інтернаціоналізації виробництва.

Україна в системі міжнародного поділу праці.

Змістовий модуль 2. Система міжнародних економічних відносин

Тема 3. Міжнародна торгівля як основна форма МЕВ

Основні теорії міжнародної торгівлі. Класична теорія міжнародної торгівлі: теорія абсолютних переваг, теорія порівняльних переваг. Неокласичні теорії міжнародної торгівлі: модель Гекшера – Оліна, модель Гекшера – Оліна–Самуельсона, теорема Рибчинського, Парадокс Леонтьєва.

Альтернативні теорії міжнародної торгівлі: модель життєвого циклу продукту; модель економії у масштабах виробництва; модель внутрішньогалузевої торгівлі; теорія технологічного розриву; теорія обкрадаючого зростання; модель наукомісткої спеціалізації; теорії експортної поведінки.

Міжнародна торгівля, як основна форма міжнародних економічних відносин. Система показників розвитку міжнародної торгівлі. Експорт, імпорт, зовнішньоторговельний обіг, світовий товарообіг, результуючі показники, баланси міжнародних розрахунків, баланс міжнародної заборгованості, платіжний баланс, товарна структура експорту, товарна структура імпорту, товарна структура експорту та імпорту країни, показники інтенсивності міжнародної торгівлі.

Регулювання міжнародної торгівлі. Види зовнішньоторговельної політики. Неопротекціонізм і прихований протекціонізм. Митне регулювання зовнішньої торгівлі. Нетарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Механізм та особливості зовнішньоторговельної політики України.

Тема 4. Сутність, етапи та структура світового ринку товарів і послуг

Сутність та структура світового ринку товарів і послуг. Механізм формування світового ринку товарів і послуг. Особливості сучасного світового ринку товарів і послуг. Структурування світового ринку товарів та послуг.

Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Сучасні тенденції розвитку світового ринку товарів та послуг.

Конкуренція та монополізація світового ринку товарів та послуг. Види конкуренції та їх використання у світовій практиці. Сутність та основні види світових цін.

Форми та методи міжнародної торгівлі на сучасному світовому ринку. Форми торгівлі товарами і послугами. Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів.

Міжнародні економічні відносини у сфері послуг. Класифікація послуг. Міжнародні поїздки як форма міжнародної торгівлі послугами. Міжнародна торгівля інжиніринговими послугами. Міжнародний лізинг та його види. Зовнішня торгівля послугами України з країнами світу.

Тема 5. Глобальний рух капіталу

Зміст, фактори та структура міжнародного руху капіталу. Форми вивозу капіталу. Особливості вивозу капіталу в умовах глобалізації. Інвестиції та фактори динаміки міжнародних інвестицій. Форми та види інвестицій.

Теорії прямих іноземних інвестицій. Теорія розташування Вебера, модель факторів виробництва Гекшера-Оліна, теорія ринкової влади Гаймера, теорія життєвого циклу продукту, теорія інтернаціоналізації та трансакційних витрат, електрична парадигма Даннінга.

Інтернаціоналізація господарського життя в умовах глобалізації. Об'єктивні передумови, етапи та напрями розвитку інтернаціоналізації господарського життя. Інтернаціоналізація продуктивних сил, інтернаціоналізація виробництва. Транснаціоналізація. Показники рівня інтернаціоналізації.

Глобалізація економічного розвитку як вищий ступінь інтернаціоналізації. Причини та передумови процесу глобалізації. Глобальна трансформація світової економіки.

Прямі іноземні інвестиції та транснаціональні корпорації. Динаміка прямих іноземних інвестицій у світі. Тенденції надходження ПІІ в Україну.

Транснаціональна корпорація, багатонаціональна корпорація: сутність та принципи діяльності. Рівень транснаціоналізації діяльності ТНК. Податкові умови діяльності ТНК. Взаємопов'язаний експорт. Транснаціональні альянси. Функціональні форми транснаціональних альянсів.

Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили

Світовий ринок праці: специфіка, функції, сегментація. Функції та сегменти світового ринку праці. Інтернаціоналізація ринку праці.

Поняття та причини міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції робочої сили. Інтелектуальна міграція й проблема «відпливу мізків» та креативних працівників. Сучасні центри тяжіння та основні наслідки міграції робочої сили.

Теорії міжнародної трудової міграції. Регулювання міжнародної міграції робочої сили. Процеси міжнародної міграції робочої сили в Україні: переваги та суперечності.

Тема 7. Міжнародна передача технологій

Міжнародна передача технологій: поняття та економічна роль у міжнародних економічних відносинах. Поняття міжнародного науково-технологічного обміну. Технологія. Передумови розвитку міжнародного обміну технологіями. Особливості сучасного МНТО.

Теоретичні основи аналізу міжнародної передачі технологій.

Міжнародний ринок технологій. Шляхи та форми передачі технологій на міжнародному ринку технологій. Технологічна ємність торгівлі. Економічна оцінка міжнародної передачі технологій. Міжнародне технічне сприяння та регулювання міжнародної передачі технологій. Україна у системі міжнародної передачі технологій та національні інтереси.

Тема 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини

Сутність валютно-фінансових відносин. Національна і світова валютні системи та їх елементи. Основні елементи національної і світової валютних систем. Валюта, класифікація валют.

Міжнародна ліквідність та засоби міжнародних розрахунків. Види валютних ринків і валютні операції. Валютні обмеження.

Валютний курс та режими його регулювання. Номінальний та реальний валютний курс. Валютна політика. Валютний ризик та методи управління.

Еволюція світової валютно-фінансової системи. Золотий стандарт. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Європейська валютна система.

Економічна природа платіжного балансу: концепції та підходи. Платіжний баланс країни: функції, структура, рівновага. Чинники, що впливають на стан платіжного балансу та його регулювання. Платіжний баланс України: стан, структура, динаміка.

Тема 9. Суть та функції міжнародних кредитних відносин

Міжнародні кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. Міжнародний кредит, його принципи та функції. Структура світового ринку позичкових капіталів.

Форми та інструменти міжнародного кредитування. Класифікація міжнародних кредитів. Валютно-фінансові умови операції міжнародного кредиту. Види міжнародних банків. Особливості сучасного етапу розвитку міжнародного банківського кредитування.

Проблема зовнішньої заборгованості та її чинники. Зовнішній борг, дефолт, реструктуризація зовнішньої заборгованості. Методи управління зовнішнім боргом. Криза заборгованості. Проблеми заборгованості в Україні. Проблеми національної економічної безпеки.

Змістовий модуль 3. Інтеграція та глобалізація міжнародних економічних відносин

Тема 10. Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин

Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції. Етапи інтеграційного процесу: зона вільної торгівлі, митний союз, загальний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція.

Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Вплив інтеграційних процесів на систему міжнародних економічних відносин. Ефекти інтеграційних процесів. Суперечливі наслідки інтеграційного процесу.

Характеристика основних інтеграційних угруповань. Європейський союз, Північноамериканська зона вільної торгівлі(НАФТА), МЕРКОСУР, Організації Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва(АТЕС) , Асоціація держав Південно-Східної Азії(АСЕАН), Співдружність незалежних держав, Інтеграційні об'єднання Латинської Америки, Інтеграційні об'єднання Африки. Інтеграційні вектори України та національні інтереси, безпекова компонента.

Тема 11. Національна та міжнародна система регулювання міжнародних економічних відносин

Система регулювання міжнародних економічних відносин: сутність та рівні. Ключові тенденції регулювання міжнародних економічних відносин.

Національний рівень регулювання міжнародних економічних. Зовнішня політика країни, зовнішньоекономічна політика, зовнішньоторговельна політика. Лібералізація зовнішньоекономічної політики.

Міждержавний рівень регулювання міжнародних економічних відносин. Преференційний режим та дискримінаційний режим економічних відносин, реторсії, репресалії.

Глобальний рівень регулювання міжнародних економічних відносин.

Міжнародні організації у системі регулювання міжнародної торгівлі. Світова організація торгівлі. Економічні органи Організації Об'єднаних Націй. Міжурядові та неурядові міжнародні організації у системі регулювання міжнародної торгівлі. Галузеві організації.

Організації з регулювання міжнародного інвестування, міжнародного технологічного обміну, міжнародної міграції робочої сили.

Організації з регулювання міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин країн світу. Всесвітні валютно-фінансові організації. Регіональні валютно-фінансові організації. Організації з регулювання зовнішньої заборгованості країн.

Відносини України з міжнародними економічними організаціями.

Тема 12. Глобалізація світогосподарських процесів

Сутність, джерела та складові процесів глобалізації. Особливості економічної глобалізації. Історичні типи та структурні рівні економічної глобалізації. Економічні складові глобалізації. Формування глобальної виробничої інфраструктури міжнародної економіки

Міжнародні організації та процеси глобалізації. Глобалізація та регіоналізація. Глобальні проблеми сучасності. Геополітичні орієнтири України та її місце на економічній карті світу. Участь України у вирішенні глобальних проблем.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи міжнародних економічних відносин												
Тема 1. Сутність та форми міжнародних економічних відносин	12	2	2			8	11		1			10
Тема 2. Міжнародний поділ праці і кооперація виробництва	13	2	2			9	13	1				12
Разом за змістовим модулем 1	25	4	4			17	24	1	1			22

Змістовий модуль 2. Система міжнародних економічних відносин											
Тема 3. Міжнародна торгівля як основна форма МЕВ	13	4	2			7	11	1			10
Тема 4. Сутність, етапи та структура світового ринку товарів і послуг	12	2	4			6	12		1		11
Тема 5. Глобальний рух капіталу	17	4	4			9	11	1			10
Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили	10	2	2			6	13		1		12
Тема 7. Міжнародна передача технологій	11	2	2			7	13	1			12
Усього годин за модулем 1	88	18	18			52	84	4	3		77
Модуль 2											
Тема 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини	11	2	2			7	14	1	1		12
Тема 9. Суть та функції міжнародних кредитних відносин	11	2	2			7	13		1		12
Разом за змістовим модулем 2	85	18	18	49			87	4	4		79
Змістовий модуль 3. Інтеграція та глобалізація міжнародних економічних відносин											
Тема 10. Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин	18	4	4			10	15	1			14
Тема 11. Національна та міжнародна система регулювання міжнародних економічних відносин.	12	2	2			8	12		1		11
Тема 12. Глобалізація світогосподарських процесів.	10	2	2			6	12				12
Разом зі змістовим модулем 3	40	8	8			24	39	1	1		37
Усього годин за модулем 2	62	12	12			38	66	2	3		61
Усього годин	150	30	30			90	150	6	6		138

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Сутність та форми міжнародних економічних відносин	2	1
2	Тема 2. Організаційні форми міжнародного поділу праці та передумови його формування.	2	0
3	Тема 3. Основні теорії міжнародної торгівлі	2	0

4	Тема 4. Міжнародна торгівля, як основна форма міжнародних економічних відносин	4	1
5	Тема 5. Зміст, фактори та структура міжнародного руху капіталу	2	0
6	Тема 6. Інтернаціоналізація господарського життя в умовах глобалізації	2	1
7	Тема 7. Поняття та причини міжнародної міграції робочої сили	2	0
8	Тема 8. Міжнародна передача технологій: поняття та економічна роль у міжнародних економічних відносинах	2	1
9	Тема 9. Сутність валютно-фінансових відносин та їх роль в системі МЕВ	2	1
10	Тема 10. Міжнародні кредитні відносини і рух міжнародного капіталу	2	0
11	Тема 11. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції	2	1
12	Тема 12. Основні інтеграційні угруповання та їх характеристика	2	0
13	Тема 13. Система регулювання міжнародних економічних відносин: сутність та рівні.	2	0
14	Тема 14. Сутність, джерела та складові процесів глобалізації		
	Разом	30	6

6. Теми практичних занять

Не передбачені навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Основними формами СР є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських занять та виконання домашніх завдань;
- систематизація вивченого матеріалу курсу перед написанням модульних контрольних робіт та підготовка до різних форм поточного контролю.

Теми, за якими проводиться самостійна робота здобувачів вищої освіти при вивченні курсу «Міжнародні економічні відносини», наведено у таблиці.

№ з/п	Назва теми	К-сть годин (ден.ф.)	К-сть годин (заоч.ф.)
1	Сутність та форми міжнародних економічних відносин	8	10
2	Міжнародний поділ праці і кооперація виробництва	9	12
3	Міжнародна торгівля як основна форма МЕВ	7	10
4	Сутність, етапи та структура світового ринку товарів і	6	11

	послуг		
5	Глобальний рух капіталу	9	10
6	Міжнародна міграція робочої сили	6	12
7	Міжнародна передача технологій	7	12
8	Міжнародні валютно-фінансові відносини	7	12
9	Суть та функції міжнародних кредитних відносин	7	12
10	Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин	10	14
11	Національна та міжнародна система регулювання міжнародних економічних відносин	8	11
12	Глобалізація світогосподарських процесів	6	12
	Разом	90	138

9. Індивідуальні завдання

Для заочного відділення написання письмової контрольної роботи згідно методичних вказівок.

10. Методи навчання

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань міжнародних економічних відносин, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для самостійної роботи над відповідними темами. Спосіб подання інформації студентам в процесі їх пізнавальної діяльності реалізується через певні форми, дії та методи навчання:

-офлайн-навчання – отримання нових знань в аудиторії під час безпосереднього спілкування викладача та студента;

-онлайн-навчання – отримання нових знань за допомогою Інтернету в режимі реального часу. Комунікація між учасниками процесу відбувається за допомогою комп'ютера;

-перевернуте навчання – метод за допомогою якого вся теоретична і лекційна програма вивчається самостійно, а в аудиторії з викладачем детально аналізуються завдання та ситуативні вправи;

- лекція – передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які мають між собою логічний зв'язок, об'єднані загальною темою; використовується для забезпечення закінченості і цілісності сприйняття здобувачами вищої освіти навчального матеріалу;

- розповідь – цей метод передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу;

- пояснення – метод, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону;

- бесіда, як метод, передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних знань;

- навчальна дискусія – метод передбачає проведення навчальних групових дискусій/обговорень з певної проблеми в малих групах; використовується для стимулювання пізнавального інтересу, залучення здобувачів вищої освіти до активного обговорення різноманітних наукових точок зору з тієї чи іншої проблеми, спонукання їх до осмислення різних підходів, до аргументації чужої і своєї позиції;

- ілюстрація – передбачає розкриття сутності явищ і процесів через їх символічне зображення; використовується для демонстрації здобувачам вищої освіти ілюстративних посібників, плакатів, таблиць, графіків, схем, зарисовок на дошці, моделей і т.п.;

- демонстрація – метод, який характеризується рухомістю засобу демонстрування; використовується для наочності здобувачам вищої освіти явищ і процесів в статичній і динамічній (наприклад, перегляд навчального кінофільму, презентації);

- кейс-метод або метод ситуаційних вправ – метод, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності здобувачів вищої освіти, сприяє розвитку винахідливості, вмінню вирішувати проблеми, розвиває здібності проводити аналіз і діагностику проблем;

- ділова гра – метод пошуку рішень в умовній проблемній ситуації, що застосовується як метод активного навчання її учасників з метою вироблення у них навичок прийняття рішень в нестандартних ситуаціях, а також як засіб тестування здібностей;

- метод модерації – метод, що дає змогу організувати інтерактивне спілкування, структуруючи та спрямовуючи групову роботу; спрямований на груповий пошук причин виниклої ситуації (проблеми), виявлення ймовірних наслідків і визначення шляхів вирішення ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Здатність навчатися та бути сучасно навченим (ЗК 3) Здатність планувати та управляти часом (ЗК 4) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 5) Здатність працювати в команді (ЗК 11) Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 12) Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)
РН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК 7) Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків (СК 11)
РН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 8) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК 10) Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку (СК 3) Здатність визначати функціональні

	особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)
РН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК 10) Здатність працювати в команді (ЗК 11) Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8) Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною мовою (СК 14)
РН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.	Здатність планувати та управляти часом (ЗК 4) Здатність працювати в команді (ЗК 11) Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 12) Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)
РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками (СК 9) Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України (СК 15)
РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції	Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції (СК 1) Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків (СК 11)

	<p>Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах (СК 13)</p> <p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)</p>
<p>РН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.</p>	<p>Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції (СК 1)</p> <p>Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 2)</p> <p>Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку (СК 3)</p> <p>Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях (СК 4)</p> <p>Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками (СК 9)</p>
<p>РН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку, суб'єктів міжнародного бізнесу та стратегії їх поведінки.</p>	<p>Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 2)</p> <p>Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку (СК 3)</p> <p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного</p>

	бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)
РН 11. Обґрунтувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.	Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції (СК 1) Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку (СК 3) Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)
РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.	Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)
РН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.	Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками (СК 9)
РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.	Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 2) Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків (СК 11)
РН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах (СК 13) Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України (СК 15)
РН 22. Застосовувати відповідні	Здатність виявляти особливості

методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнес-середовища для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.	функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку (СК 3) Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України (СК 15)
РН24. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.	Здатність навчатися та бути сучасно навченим (ЗК 3) Здатність планувати та управляти часом (ЗК 4) Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)
РН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.	Здатність продемонструвати знання та розуміння предметної області та професійної діяльності (ЗК 12)

12. Засоби оцінювання

Навчальна дисципліна «Міжнародні економічні відносини» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 5 змістовних модулів, які містять 12 тем. Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни.

Методами оцінювання та демонстрування результатів згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді, есе, рішення задач); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (екзамен – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до екзамену). Сумарний результат містить 100 балів.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

13. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль.

Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Рубіжний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають: категоріальний апарат, теоретичні питання з курсу, та практичне завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Поточне тестування												Підсум тест. (екз)	Сума
Модуль 1						Модуль 2							
Змістовн. модуль 2		Змістовний					модуль 2		Змістовний модуль 3			35	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	8	5	5	5	5	5	5	7	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Презентації за лекційними темами курсу (доступні в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>)

2. Опорний конспект лекцій з курсу «Міжнародні економічні відносини» (доступні в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>).
3. Методичні рекомендації з підготовки семінарських занять та самостійної роботи студентів з курсу «Міжнародні економічні відносини».
4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт для студентів заочної форм навчання з дисципліни «Міжнародні економічні відносини».

15. Рекомендована література

Базова

1. Амеліна І. В. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / І. В. Амеліна, Т. Л. Попова, С. В. Владимиров. - Електронні дані. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 256 с.
2. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: підручник для студ. вищих навч. закл. / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – Київ : Кондор, 2019. – 263 с.
3. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник : рек. МОНУ / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко.- 8-ме вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2011. – 469 с.
4. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навчальний посібник / І. М. Бутко, М. П. Бутко, Ж. В. Дерій та ін. - Електронні дані. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 528 с.
5. Міжнародні економічні відносини [Текст] : підручник / [А. А. Мазаракі Т.М Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 611 с.
6. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч.посібник/ Тетяна Зінчук, Ірина Горбачева, Олександр Ковальчук, Наталія Куцмус, Тетяна Усюк, Петро Пивовар, Віталій Данкевич, Оксана Прокопчук. К.: Видавництво Центр навчальної літератури. 2017. 512 с.
7. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник. / за ред. Ю.Г Козака, М.А. Зайця. Одеса-«ТОВ.ПЛУТОН», 2016. 352 с.
8. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / С. В. Фомішин, А. В. Рибчук, А. О. Єгоров та ін. ; за ред. С. В. Фомішина. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. – 416 с.
9. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : підручник для студентів вищ. навч. закладів : затв. МОНУ / А. С. Філіпенко. – Київ : Либідь, 2008. – 408 с.
10. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: історія: Підручник для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / А. С. Філіпенко. – Київ : Либідь, 2006. – 392 с.
11. Міжнародні економічні відносини: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В.В. Дергачова, О. М. Згуровський, І.М. Манаенко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 80 с.
12. Міжнародні економічні відносини: практикум/ О.І Шнирков, А.С. Філіпенко, Р.О Заблоцька, Н.В. Резнікова та ін. за ред. О.І Шниркова. К.: 2018. 321 с.
13. Термінологічний українсько-англійський словник-довідник економіста міжнародника: навчальний посібник [Текст] / Е.В. Прушківська, А.І. Мелещенко, О.А. Кулабнева, І.О. Лазнева, Т.С. Павлюк, О.П. Сарнацький, М.М. Ситников – навч.посіб. – вид. 2- ге, допов. і перероб. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 376 с.
14. World economy and international economic relations: international scietific collection. Vol. 2 / scientific edit: Kozak Y., Shengelia T., Gribincea A. – Kyiv : CUL, 2019. – 138 p.- Англ., рос., укр. мовами

Допоміжна

1. Європейська інтеграція: навч. посіб. / Л.Л. Лазебник, Е.В. Прушківська. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 272 с
2. Антонюк К.І. Забезпечення безпеки споживання в Україні в процесі євроінтеграції: теоретико-методологічні основи та прикладні аспекти : монографія [Текст] / К.І. Антонюк. – Запоріжжя : ФОП Мокшанов В.В., 2020. – 450 с.
3. Глобальна економіка : підручник / За заг. ред. Д. Антонюка, І. Бабець, А. Мокія. – Запоріжжя : ФОП Мокшанов В.В., 2017. – 612 с.

4. Теоретико-методологічні аспекти розвитку сучасної економічної системи України в умовах глобалізації : монографія / за ред. Ю.І. Пилипенка, Е.В. Прушківської. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – С. 195-206.
5. Міжнародна економіка: підручник / за ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 416 с.
6. Зінченко В. В. Глобалізація і глобалістика : навчальний посібник / В. В. Зінченко. Львів : Новий Світ-2000, 2020. – 428 с.
7. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підруч. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.
8. Липов В. В. Глобальна економіка : навчальний посібник / В. В. Липов. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 439 с.
9. Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі : монографія / ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України”; за заг. ред. А. І. Мокія. – Львів, 2019. – 872 с.
10. Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації : монографія / За заг. ред. О.С. Власюка. – К.: НІСД, 2017. – 318 с.
11. The balanced development of national economy under the conditions of modern world transformation : Monograph. – Daugavpils : Daugava Print, 2019. – 228 p.
12. Albrecht E.Z. Alter-globalization in Southern Europe: Anatomy of a Social Movement. Cham : Springer, 2017. 166 p.
13. Дергачова В. В. Тренди розвитку сучасної глобальної економіки / В. В. Дергачова, О. М. Згуровський // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 3. – С. 23-26.
14. Білорус О. Г. Проблеми глобального управління в умовах світової фінансової цивілізації / О. Г. Білорус // Фінанси України. – 2019. – № 1 (278). – С. 10-17.
15. Білорус О. Г. Стратегічна альтернатива ХХІ століття: конвергентно-синергетичний ноосферний співрозвиток / О. Г. Білорус // Фінанси України. – 2019. – № 12 (289). – С. 7-19.
16. Геєць В. М. Геоекономічні виклики для країн G7 / В. М. Геєць // Економіка України. – 2020. – № 3 (700). – С. 3-5.
17. Albrecht E.Z. Alter-globalization in Southern Europe: Anatomy of a Social Movement. Cham : Springer, 2017. 166 p.
18. Калюжна Н. Механізм урегулювання суперечок СОТ : [СОТ - Світова організація торгівлі. Торговельні війни, конфлікти та шляхи їх вирішення: аналіз даних] / Н. Калюжна, В. Лежєпєкова // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – № 4 (105). – С. 5-16.
19. Development Goals in an Era of Demographic Change. International Bank for Reconstruction and Development and The World Bank. 2016. URL:
20. Онищенко В. Справедливість у міжнародних економічних відносинах / В. Онищенко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – № 4 (105). – С. 17-33.
21. Плотніков О. В. Розвиток протиріч країн "Великої сімки" в контексті фінансової глобалізації / О. В. Плотніков // Економіка України. – 2020. – № 3 (700). – С. 19-25.
22. Global Economic Prospects, June 2016: Divergences and Risks. World Bank Group. 2016. URL: <http://pubdocs.worldbank.org/en/842861463605615468/> Global-Economic-Prospects-June-2016-Divergences-and-risks.pdf
23. Шушкова Ю. В. Узагальнення інструментів світового досвіду державної політики інноваційного та технологічного розвитку економіки / Ю. В. Шушкова // Економіка та держава. – 2019. – № 11. – С. 20-24.
24. Шедяков В. Трансформація міжнародних економічних відносин як фактор удосконалення інтеграційних процесів / В. Шедяков // Економіст. – 2014. – № 11. – С. 14-19.
25. Leamer E., Stern R. Quantitative International Economics. Routledge, 2017. 209 p.
26. Kathuria R., Nagpal N. Global Economic Cooperation: Views from G20 Countries. Springer India, 2016. 265 p.
27. Integration processes in the Asia-Pacific region : [інтеграційні процеси в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні] // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – № 6 (107). – Р. 27-36.
28. Kandahura K. Cross-cultural Conflicts: Global Dimensions : [Кросс-культурні конфлікти: глобальні виміри] / К. Kandahura // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – № 3 (104). – Р. 28-38.

29. Lane D. From Liberal Globalisation to Economic Nationalism? : [від ліберальної глобалізації до економічного націоналізму?] / D. Lane // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2019. – № 4. – Р. 136-141.

30. Oleksiv I. Knowledge economy in Ukraine: current condition and problems of its development: [економіка знань в Україні: сучасний стан та проблеми її розвитку] / I. Oleksiv, D. Mirzoieva.- Electronic data // "Ефективна економіка". – Дніпро, 2020.

31. Прушківська, Е. В. Основи розвитку новітніх форм міжнародного бізнесу в умовах глобалізації [Текст] / Е.В. Прушківська, К.О. Третьякова // Економічний вісник НГУ. - 2018. - №2(62). - С.119-125.

32. Прушківська, Е.В. Аналіз впливу інтеграційних процесів на поглиблення українсько-канадських відносин [Електронне видання] / Е.В. Прушківська, А.В. Переверзева, Н.С. Венгерська // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. - 2018. - Випуск 4 (15). - С.50-56.

33. Прушківська, Е.В. L'influence de la transnationalization sur la formation du marché agricole de l'Ukraine [Текст] / Е.В. Прушківська, К.Г. Черномаз, А.А. Рябенко // Європейський вектор економічного розвитку. - 2018. - №25. - С.110-129.

34. Прушківська, Е.В. Причини та наслідки рещорингу у світовому господарстві [Текст] / Е.В. Прушківська, Р.С. Корчобний // Електронний науковий журнал «Східна Європа: економіка, бізнес та управління». - 2020. №4 (27). - С.9-15.

35. Прушківська, Е.В. Організаційно-економічний механізм урегулювання екологічних конфліктів в умовах глобалізації [Текст] / Е.В. Прушківська, Н.С. Венгерська, Ю.М. Кузьменко // Електронний науковий журнал «Приазовський економічний вісник». - 2020. - Вип. № 5 (22). - С. 128 -135.

16. Інформаційні ресурси

1. World Trade Organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wto.org>

2. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>

3. European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://europa.eu>

4. Bank of International Settlements [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/>

5. Economic Co-operation and Development (OECD) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>

6. International Monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/datamapper>

7. UNCTAD [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unctad.org/>

8. International Finance Corporation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ifc.org/errorpage.html>

9. Financial Stability Board [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fsb.org/>

10. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/home>